

Dato: 1. maj 2025
Sagsnr.: 22/06652
Klagenr.: 1036037
Sagsbehandler: PHP

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

**Miljø- og
Fødevareklagenævnet**
Toldboden 2
8800 Viborg

STADFÆSTELSE af afgørelse i sag om offentlighedens adgang til vej i Bornholms Regionskommune

Tlf.: 72 40 56 00
CVR-nr.: 37795526
Nævnets e-mail:
mfkn@naevneshus.dk
www.naevneshus.dk

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 26, stk. 1, jf. § 78, stk. 1.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Bornholms Regionskommunes afgørelse af 3. maj 2022 om, at offentlighedens adgang til en vej over matr. nr. 38g Vestermarie, beliggende Kirkemøllevejen 21, 3700 Rønne, ikke lovligt kan hindres.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet som senest ændret ved lov nr. 640 af 11. juni 2024 om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 30. maj 2022 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ejendommens ejer.

Klager har navnlig anført, at

- Bornholms Regionskommune ikke har oplyst sagen tilstrækkeligt,
- færdsel på vejen i særlig grad er til gene for privatlivets fred,
- det ikke er muligt at etablere afskærmende beplantning, og
- vejen forløber tæt forbi ejendommens primære opholdsarealer.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen og området

Den omhandlede ejendom er beliggende centralt på Bornholm ca. 6,1 km øst for Rønne. Ejendommen består af matriklerne 38e, 38g og 41n Vestermarie og har et samlet areal på 5,3 ha.

Ejendommen er beliggende i landzone og er noteret som landbrugsejendom. Ejendommens bebyggelse består af et stuehus, en garage/carport og to tiloversblevne landbrugsbygninger.

Den omtvistede vej er beliggende på matr. nr. 38g Vestermarie og er en del af kommunevejen Kirkemøllevejen. Vejen løber som en grusbelagt sidevej til den asfalterede del heraf i sydvestlig retning. Øst for vejen ligger ejendommens primære bebyggelse, hvor vejen løber i en afstand på ca. 1,1 m fra gavlen af stuehuset og en staldbygning. Vejen fortsætter herefter forbi ejendommens havearealer, som primært består af græsplæne. Vest for vejen ligger garagen/carporten, resterne af en tidligere staldbygning og oplag af forskelligt materiel. Mindre dele af arealet anvendes som køkkenhave. Vejen løber efter ejendommen som en grusvej forbi en naboejendom og fortsætter herefter som Vestermarievej.

2.2 Den påklagede afgørelse

Bornholms Regionskommune har den 3. maj 2022 i medfør af naturbeskyttelseslovens § 26, stk. 1, truffet afgørelse om, at offentlighedens adgang ikke lovligt kan hindres til en vej over matr. nr. 38g Vestermarie, beliggende Kirkemøllevejen 21, 3700 Rønne.

Sagen er indledt ved, at klager den 15. marts 2022 har ansøgt Bornholms Regionskommune om tilladelse til at forbyde færdsel til fods og på cykel ad en vej, som løber igennem klagers ejendom. Ansøgningen er navnlig begrundet med, at klager oplever, at offentlighedens færdsel over ejendommen medfører væsentlige gener for privatlivets fred.

Bornholms Regionskommune har i afgørelsen vurderet, at der ikke ses at være væsentlige forhold, som kan begrunde et forbud imod færdsel til fods

eller på cykel på den omhandlede vej. Kommunen har videre vurderet, at færdsel på vejen ikke er forbundet med særlige gener for privatliv, ejendommens erhvervsmæssige udnyttelse eller beskyttelsen af plante- og dyreliv.

De forhold, at vejen løber forbi bebyggelsen, at klager kan høre færdslen forbi huset, og at der passerer flere forbi end tidligere, kan efter Bornholms Regionskommunes opfattelse ikke medføre en anden vurdering. Det kan endvidere ikke føre til en anden vurdering, at klager benytter arealerne på begge sider af vejen.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt færdslen er til gene for privatlivets fred, har Bornholms Regionskommune henvist til, at det fremgår af praksis fra Natur- og Miljøklagenævnet (nu Miljø- og Fødevarerklagenævnet), at undtagelsen fra det generelle forbud mod at lukke for adgang for cykler og gående af hensyn til privatlivets fred må forstås forholdsvis snævert, og at adgangen til at lukke en vej ikke omfatter helt almindelige tilfælde, hvor en vej passerer tæt forbi beboelsesbygninger.

2.3 Klagens indhold

Klager har anført, at Bornholms Regionskommune har truffet afgørelse på et utilstrækkeligt grundlag, idet kommunen ikke i forbindelse med sagens behandling har foretaget besigtigelse eller høring med henblik på uddybning af generne for klager, og at afgørelsen alene er truffet på baggrund af luftfotos. Klager har i forbindelse hermed henvist til, at klager har forsøgt at gå i dialog med kommunen efter modtagelsen af afgørelsen, hvorefter kommunen har fastholdt afgørelsen og henvist til muligheden for at klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Videre har klager anført, at klager ikke er enig i Bornholms Regionskommunes vurdering af, at færdsel på vejen ikke i særlig grad er til gene for privatlivets fred. Klager har i den forbindelse henvist til, at den omhandlede vej løber tæt forbi ejendommens stuehus igennem en gårdsplads og i øvrigt gennemskærer klagers have og køkkenhave.

Klager har herefter anført, at der på stuehusets sydside er et stort vinduesparti med en terrassedør, som giver udsyn og adgang til haven, og hvor gående og cyklister på vejen har frit udsyn ind i huset. Klager har hertil bemærket, at der vil blive etableret en terrasse i forbindelse med vinduespartiet, men at den i sagen omhandlede vej fortsat vil fungere som primært færdselsareal mellem stuehus og have. Det fremgår desuden, at klager har oplevet, at forbipasserende plukker blomster og frugter fra klagers køkkenhave.

For så vidt angår færdslen forbi stuehuset, har klager videre anført, at vejen løber ca. 1,1 m fra stuehusets gavl, hvorfor klager har været nødsaget til at fjerne et vindue og efterisolere muren for at afhjælpe gener. Klager har videre anført, at den korte afstand mellem vejen og bygningen betyder, at

det ikke er muligt at opsætte hegn eller afskærmende beplantning, idet dette vil kræve en højde på ca. 1,8 m og en længde på mellem 25 og 50 m for at opnå den ønskede effekt. Klager har desuden bemærket, at en afskærmning mellem vejen og bebyggelsen og havearealerne vil medføre store problemer. Afskærmning vil således efter klagers opfattelse særligt medføre problemer i forbindelse med kørsel med landbrugsmaskiner, besvære færdsel mellem stuehuset og havearealerne, skabe dårlige oversigtsforhold og forringe udsigt fra og lysindfald til stuehusets primære opholdsrum. En hæk vil efter klagers opfattelse i øvrigt medføre en øget risiko for rotter mellem hus og afskærmning.

Ifølge klager gennemskærer vejen desuden ejendommens gårdsplads. Klager har i forbindelse hermed henvist til, at klagers affaldscontainere står placeret i overensstemmelse med kommunens anvisninger på den modsatte side af vejen ved siden af en carport.

Videre har klager anført, at der findes en lang række andre stier i området, som fører til forskellige rekreative områder, hvorfor der er rig mulighed for at områdets beboere kan nyde naturen uden at skulle benytte vejen på klagers ejendom.

Det fremgår videre af klagen, at klager anser det for værende et problem for privatlivets fred, at der løber veje rundt om en stor del af ejendommen, da dette medfører, at det er svært at etablere udendørs opholdsarealer væk fra vejene.

Klager har afslutningsvis anført, at offentlighedens færdsel på vejen også er til gene for den erhvervsmæssige udnyttelse af ejendommen.

I supplerende bemærkninger af 29. juni 2022 har klager anført, at haven, som tidligere har været tilgroet med beplantning, som har afskærmet for indblik, er ryddet af ejendommens tidligere ejer, og at den udelukkende var tilgroet, fordi den i en periode ikke blev vedligeholdt. Videre har klager bemærket, at klager får hektarstøtte på ejendommen, idet der dyrkes græs og tages høslet på markerne.

2.4 Bornholms Regionskommunes bemærkninger til klagen

Bornholms Regionskommune har den 20. juni 2022 bemærket, at der efter kommunens vurdering er tale om en gennemgående privat fællesvej i det åbne land, og at der efter kommunens vurdering ikke er tale om særlige forhold, der kan begrunde et forbud mod cyklende og gående.

Videre har Bornholms Regionskommune bemærket, at afgørelsen efter kommunens opfattelse er truffet på et tilstrækkeligt oplyst grundlag, og at det efter kommunens opfattelse ikke har været nødvendigt at besigtige ejendommen forud for kommunens afgørelse. Kommunen har videre bemærket, at kommunen har besigtiget den pågældende vej den 24. maj 2022,

og i den forbindelse ikke har fundet anledning til at foretage en anden vurdering. Kommunen er desuden af den opfattelse, at klager i øvrigt har beskrevet de anførte gener grundigt.

Bornholms Regionskommune har endvidere bemærket, at vejen efter kommunens opfattelse ikke gennemskærer en egentlig gårdsplads, og at det forhold, at der ligger en carport og resterne af en bygning på den anden side af vejen, ikke kan føre til en anden vurdering.

Videre har Bornholms Regionskommune bemærket, at det fremgår af luftfotos, at haven tidligere har været tilgroet med træer og buske, som har afskærmet for indblik, og at en åben have selvfølgelig gør haven og vinduespartiet mere synligt. Kommunen er desuden af den opfattelse, at det er muligt eksempelvis at plante en hæk mellem vejen og haven.

Bornholms Regionskommune har videre bemærket, at det ikke fremgår af klagen, hvordan offentlighedens adgang til fods og på cykel, er til gene for den erhvervsmæssige udnyttelse af ejendommen. Kommunen har hertil bemærket, at det ikke fremgår af CVR-registeret, at der skulle være en erhvervsvirksomhed registreret på ejendommen, og at ejendommen i øvrigt ikke har en størrelse, hvor der kan være tale om erhvervsmæssig landbrugsdrift.

For så vidt angår vejens placering på ejendommen, har Bornholms Regionskommune bemærket, at vejen er en typisk privat fællesvej i det bornholmske landskab, idet den fører gennem landskabet mellem flere ejendomme. Videre er det kommunens vurdering, at vejen har rekreativ betydning, idet den er en del af et gennemgående vejsystem, som giver mulighed for længere rundture i landskabet, og idet vejen kan ses på geotekniske kort tilbage fra 1930.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets indledende bemærkninger

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker indledningsvis, at nævnet ikke har fundet anledning til at besigtige ejendommen, da sagen efter nævnets opfattelse er tilstrækkeligt oplyst til, at nævnet kan træffe afgørelse på det foreliggende grundlag. Nævnet vurderer således, at en besigtigelse ikke skønnes at kunne belyse sagen yderligere i forhold til det materiale, der allerede foreligger i sagen.

3.2 Det retlige grundlag

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 26, stk. 1, kan adgang til fods og på cykel ad veje og stier i det åbne land kun helt eller delvist forbydes, hvis færdslen er til gene for den erhvervsmæssige udnyttelse af ejendommen, hvis den i særlig grad generer privatlivets fred, eller hvis der behov for beskyttelse af plante- og dyreliv.

”Veje og stier” defineres efter forarbejderne til naturbeskyttelsesloven som permanente, menneskeskabte færdselsbaner. Midlertidige kørespor, dyreveksler og lignende er ikke omfattet af færdselsretten, ligesom bestemmelsen ikke giver adgang til færdsel f.eks. på spor fra heste eller mountainbikes. Videre fremgår det af forarbejderne, at adgang til en bestemt type færdsel forudsætter, at færdselsbanen fremtræder som egnet til den pågældende færdsel.⁴

Vurderingen af, om et vej- eller stiforløb er beliggende i det åbne land, skal foretages uafhængigt af, om området ligger i byzone, sommerhusområde eller landzone og alene på grundlag af, om området faktisk må karakteriseres som bymæssig bebyggelse eller som åbent land. Vurderingen tager efter Miljø- og Fødevarerklagenævnets praksis udgangspunkt i, hvordan området opleves af de mennesker, som bor i eller passerer gennem området. Det afgørende er, om området opleves som en del af et byområde eller som en del af det åbne land. Det åbne land skal i denne forstand forstås som alt andet end bymæssig bebyggelse, dvs. såvel åbne marker som skove og naturområder. Et område kan efter omstændighederne karakteriseres som åbent land, selvom det på flere sider er omgivet af bymæssig bebyggelse.⁵

Muligheden for at forbyde færdsel er en undtagelse fra lovens hovedprincip om, at veje og stier i det åbne land skal være tilgængelige for offentligheden.

Undtagelsen i naturbeskyttelseslovens § 26, stk. 1, for så vidt angår privatlivets fred, må i henhold til praksis og i overensstemmelse med udtrykket i ”særlig grad” forstås forholdsvis snævert og således, at adgangen til at lukke veje eller stier ikke omfatter helt almindelige tilfælde, hvor en vej eller sti passerer tæt forbi beboelsesbygninger.⁶ Forholdene må vurderes konkret, men som regel vil det være en forudsætning for at anvende undtagelsesbestemmelsen og lukke vejen, at vejen forløber meget tæt op ad en beboelsesbygning (uden mulighed for opsætning af hegn, afskærmende beplantning mv.), gennemskærer en gårdsplads eller passerer andre arealer, som beboerne med rimelighed kan forlange afskærmet fra offentligheden.

For så vidt angår undtagelsen i naturbeskyttelseslovens § 26, stk. 1, om gener for den erhvervsmæssige udnyttelse, er det i såvel retspraksis som i nævnets egen praksis antaget, at det ikke er tilstrækkeligt, at der er visse gener, men at generne ikke behøver at være af kvalificeret art.⁷ Der stilles

⁴ Se lovforslag nr. 146 af 28. januar 2004 om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om planlægning, lov om vandløb og museumsloven (Internationale naturbeskyttelsesområder, offentlighedens adgang til naturen, fredning, beskyttelseslinjer, fortidsminder m.v.), FT 2003-04, tillæg A, sp. 5449.

⁵ Se NKO 2010.518.

⁶ Se NKO 2003.272 C.

⁷ Se bl.a. Vestre Landsrets dom af 17. marts 1998, V1998.B-2754-96, samt Naturklagenævnets afgørelse af 16. januar 1995, j. nr. 21/600-0004, Naturklagenævnets afgørelse af 26. oktober 1998, j. nr. 97-133/420-0005 (trykt i MAD1998.97).

imidlertid krav om, at generne skal være objektivt konstaterbare. Det vil de være, hvor driften må omlægges eller foregå mindre hensigtsmæssigt, eller hvor der må træffes særlige foranstaltninger for at undgå risici i et omfang, der ligger ud over de gener, der må accepteres som følge af offentlighedens adgang.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

På baggrund af luftfotos og sagens oplysninger i øvrigt er det Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering, at den omhandlede vej har karakter af en permanent, menneskeskabt færdselsbane i overensstemmelse med naturbeskyttelseslovens § 26, stk. 1. Nævnet har herved lagt vægt på, at vejen tydelig kan erkendes på luftfotos fra 1954 og frem med et forløb fra T-krydset ved klagers ejendom, hvor vejen løber som en grusvej i sydvestlig retning forbi ejendommens bebyggelse, hvorefter den bliver til Vestermarievej.

Videre finder Miljø- og Fødevareklagenævnet, at den omhandlede vej er beliggende i det åbne land. Nævnet har herved lagt vægt på, at vejen ligger i et område, som generelt er præget af åbne marker, skov og spredt bebyggelse.

Endvidere finder Miljø- og Fødevareklagenævnet, at adgang ad den omhandlede vej ikke i særlig grad er til gene for privatlivets fred. Nævnet har lagt vægt på, at vejen efter nævnets opfattelse ikke gennemskærer ejendommens gårdsplads, men derimod løber langs med stuehusets gavl og ejendommens primære havearealer umiddelbart syd for stuehuset. Nævnet bemærker, at selvom der måtte være visse gener, herunder indbliksgener, forbundet med offentlighedens færdsel på vejen, adskiller dette sig ikke fra mange andre vejforløb i det åbne land, som går forbi beboelsesejendomme. Det er nævnets opfattelse, at afstanden mellem vejen og boligen ikke i sig selv giver grundlag for at antage, at offentlighedens færdsel i særlig grad generer privatlivets fred udover det, der almindeligvis må accepteres, ligesom de konkrete forhold på ejendommen efter nævnets opfattelse ikke er til hinder for, at der navnlig langs ejendommens havearealer etableres hegn eller afskærmende beplantning. Nævnet bemærker i den forbindelse, at der allerede findes afskærmende beplantning mellem vejen og indgangen til ejendommens stuehus.

Det forhold, at klager ejer og benytter arealerne på begge sider af vejen, og at klager i den forbindelse selv benytter vejen, kan ikke føre til et andet resultat.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder videre, at offentlighedens adgang til det omhandlede vejforløb ikke er til gene for den erhvervmæssige udnyttelse af ejendommen. Nævnet har efter en samlet vurdering af sagens oplysninger lagt vægt på, at det ikke er tilstrækkeligt påvist, at offentlighedens færdsel på ejendommen medfører gener i et omfang, der gør, at den erhvervmæssige drift, der måtte være på ejendommen, må omlægges eller

nødvendiggør særlige foranstaltninger for at imødegå gener, der går udover, hvad der må accepteres.

Det af klager anførte om, at Bornholms Regionskommune har truffet afgørelse på mangelfuldt grundlag, kan efter Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse ikke føre til et andet resultat, idet sagen på baggrund af klagers ansøgning til kommunen må anses for at have været tilstrækkeligt oplyst. Nævnet bemærker desuden, at kommunen efter modtagelsen af klagen har besigtiget ejendommen og ikke på denne baggrund har fundet anledning til at genoptage sagen.

Efter Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering er der heller ikke i øvrigt med klagen fremkommet oplysninger, som kan føre til et andet resultat.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at det er uden betydning for nævnets vurdering, om stien fører til naturområder eller i øvrigt har rekreativ betydning for lokalområdet, da dette ikke er en forudsætning for offentlighedens adgang, jf. naturbeskyttelseslovens § 26, stk. 1.

3.4 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr ikke, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2.

3.5 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Bornholms Regionskommunes afgørelse af 3. maj 2022 om, at offentlighedens adgang til en vej over matr. nr. 38g Vestermarie, beliggende Kirkemøllevejen 21, 3700 Rønne, ikke lovligt kan hindres.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Bornholms Regionskommune (J. nr. 22/8336) samt for klager via klageportalen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på <https://mfkn.naevneneshus.dk>. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

Miljø- og Fødevareklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Julie Marie Bjerggaard Jørgensen
Stedfortrædende formand